

Espoon lausunto koulujen ja oppilaitosten loma-aikoja koskevasta muistiolounnoksesta

Millaisia vaikutuksia näkisitte aiheutuvan koulutusjärjestelmälle, mikäli perusopetuksen loma-ajat muutettaisiin mallin esittämällä tavalla?

Muutosesityksessä esitetään lukuvuoden päättymistä kaksi viikkoa nykyistä myöhemmin. Tämä vaikuttaisi lukuvuoden aloituksen ajankohtaan ja koko koulun lukuvuoden aikataulujen muutokseen. Esitetty muutos vaatisi lukukausien jaksotuksen uutta suunnittelua. Jos syyslukukausi alkaisi myöhemmin tulisi myös pohtia onko viikon pituinen syysloma tarkoituksenmukainen.

Esitetystä mallissa kesälomaa lyhennetään viikolla, käytännössä yksi viikko kesälomasta siirretään huhtikuulle. Esitetty lomien muutos todennäköisesti siirtäisi perusopetuksen päättävien yhteishakua myöhemmäksi ja siihen liittyvät aikataulut ja vaikutukset tulisi ratkaista. Nykyisen mallin etu on ollut se, että hakuprosessi on limittynyt korkea-asteen haun kanssa, jolloin opintopolku-järjestelmässä ei ole samanaikaisesti montaa erilaista yhteishakua käynnissä eivätkä ne sekoitu.

Loman lisääminen huhtikuulle tekisi kevätlukukaudesta entistä katkonaisemman, kun keväällä on myös pääsiäinen, vappu ja helatorstai. On pohdittava, onko keväälle lisättävä loma tarpeellinen. Loman sijoittaminen olisi hyvä olla jonkin muun loman yhteydessä, jotta se ei lisäisi kevätlukukauden pirstaleisuutta entisestään.

Muutoksien suunnittelussa on tärkeää huomioida, että perusopetusta koskevat ratkaisut vaikuttavat myös muiden kouluasteiden toimintaan. On tarkoituksenmukaista, että lukiot siirtyisivät samaan lukuvuosirytmiiin perusopetuksen kanssa. Esimerkiksi perusopetuksen ja lukion yhteisten opettajien työajan synkronointi on huomioitava. Uudenlaisella loma-aikamallilla on vaikutus ylioppilaskirjoitusten järjestämiseen ja aikatauluun, joka tulee huomioida. Lisäksi on huomioitava vaikutukset korkeakouluhakujen aikatauluihin

Kevätlukukauden osalta huomioitavaa on, että IB-lukiolaisten loppukokeiden intensiivisin vaihe sijoittuu ehdotetun kevätloman päälle. Jos kevään ylioppilaskirjoituksia siirretään myös kevään osalta myöhemmäksi, opettajien ylioppilaskokeiden esitarkastustyö tapahtuisi ehdotetun, huhtikuuhun sijoittuvan loman aikana.

Jos huhtikuulle ajoittuisi yksi lomaviikko, loma-ajan toimintojen merkitys korostuisi entisestään. Kaupungin tai muiden toimijoiden järjestämien lomatoimintojen tarve lisääntyisi.

Millaisia vaikutuksia näkisitte aiheutuvan muille toimialoille / edustamallanne toimialalle, mikäli perusopetuksen loma-ajat toteutettaisiin mallin esittämällä tavalla?

Opetuksen järjestäjällä on luotuna toimivat aikataulutukset ja prosessit kouluvuoden ajalle. Loma aikojen siirtely tulisi vaikuttamaan kattavasti kaikkien hallinnon työntekijöiden työprosessien aikatauluihin. Esimerkkejä tästä ovat taloushallinto, oppilaaksiotto, opetussuunnitelman päivittäminen jne. Koulutyön järjestäminen vaatii työtä myös ennen lukukauden alkua ja sen jälkeen. Perusopetuksen jälkeisen yhteishaun ja sen tulosten siirtymän myötä näiden palvelujen tulisi olla käytettävissä vielä opiskelupaikkojen tulosten selvittyä. Kela hoitaa nuorten, myös nivelvaiheissa koulutuspoluilla siirtyvien tukipäätöksiä ja opiskelija-asuntolapalvelujen järjestäjät jakavat opiskelija-asunto-oikeuksia ym.

Esitetty muutos vaikuttaisi myös kuntien muihin tukipalveluihin sekä hallinnollisiin ja teknisiin toimintoihin. Koulukuljetusten osalta kuljetussopimukset ja aikataulut tulisi suunnitella uudelleen

vastaamaan muuttuneita lukuvuoden ajankohtia, mikä vaikuttaisi samalla myös julkisen liikenteen kesäaikataulujen suunnitteluun.

Muutos edellyttäisi koko lukuvuoden aikataulujen ja lomajaksojen uudelleensuunnittelua ja muutoksessa tulisi huomioida vaikutukset henkilöstöön, perheisiin sekä lapsiin ja nuoriin. Lisäksi perusopetuksen muutokset heijastuisivat hallintoon, sekä kuntien tukipalveluihin kuten koulukuljetukset, joukkoliikenne, ruokailu-, siivous- ja ylläpitopalvelut vaatisivat uusia järjestelyjä.

Kouluruokailun järjestäminen jatkuisi pidemmälle kesäkuuhun, mikä edellyttäisi henkilöstöressurssien ja työaikojen tarkistamista sekä mahdollisesti sopimusmuutoksia palveluntuottajien kanssa. Vastaavasti koulujen siivous- ja ylläpitotehtävien aikataulut muuttuisi, mikä vaikuttaisi palvelujen mitoitukseen ja toteutukseen koko kesäkauden osalta.

Lasten ja nuorten vapaa-ajantoimintoihin kokonaisuudessa siirrolla ei arvioida olevan suurta merkitystä. Kesätoiminnot siirtyisivät myöhemmiksi.

Kesälomien siirrolla voisi olla myönteinen vaikutus varsinkin matkailu- ja ravintola-alan yrityksiin. Siirto voisi lisätä kesäsesonkia kahdella viikolla, toisaalta siirto saattaisi vaikuttaa negatiivisesti palveluiden kysyntään kesäkuussa. Yritysten moninaisuuden takia siirron laajempaa vaikutusta on kuitenkin hankala arvioida.

Mitä muita yhteiskunnallisia vaikutuksia koulujen kesälomien siirtämisellä voisi näkemyksenne mukaan olla?

Koulujen kesälomien siirtäminen säilyttäisi loma- ja työpäivien määrän samana. Kaikilla lomajaksoilla tulisi taata palvelu ja tulisi kehittää yhdenvertaisesti saatavilla olevaa loma-ajan toimintaa lapsille.

Uudistuksessa on hyvä pohtia myös globaaleja vaikutuksia. Kestävän kehityksen näkökulmasta ilmastoturismi voi olla tulevaisuudessa kannattavaa viileämpinä kuukausina kuin elokuussa. On myös aiheellista miettiä, onko ekologinen ja sosiaalinen kuormitus tarkoituksenmukaista kasata samalle ajanjaksolle koko Euroopassa vai olisiko siitä haittaa.

Perheiden lomien järjestelyt muuttuvat, kesäleiritykset siirtyvät ja painopiste muuttuu kesäkuulta elokuulle. Muutos on mahdollinen, mutta vaatii myös uutta ajattelua.

Mikä on kantanne esitettyyn loma-aikamalliin?

Espoon kanta on, että muutos on mahdollista toteuttaa, mutta se vaatii huolellista valmistelua ja toimintatapojen muuttamista. Jos muutosta lähdetään valmistelemaan, olisi tärkeää selvittää muutoksen pedagoginen näkökulma ja vaikutukset.

Espoo toivoo, että mikäli päätetään myöhentää kesäloman aloitusta, niin laissa säädettäisiin nykyiseen tapaan vain lukuvuoden viimeinen arkipäivä ja kunnalle jätettäisiin mahdollisuus itse määrittellä lomien ajankohta ja pituus. Espoo ei kannata, että huhtikuun loma olisi velvoittava.

Espoossa Kasvun ja oppimisen toimialan lokakuussa 2025 toteuttaman kyselyn tulosten mukaan kannat jakautuvat lähes tasan kesäloman kahden viikon myöhentämisen kannalle ja sitä vastaan.

Lukuvuosien 2026–2027 ja 2027–2028 työ- ja loma-aikoja koskevan päätösvalmistelun yhteydessä lokakuussa 2025 toteutettiin Espoon 5- ja 6-vuotiaiden lasten ja perusopetuksen oppilaiden huoltajille, perusopetuksen 3-9 vuosiluokkien oppilaille, lukion 1-2 vuosiluokkien opiskelijoille ja esi-, perus- ja lukio-opetuksen henkilöstölle suunnattu kysely loma-aikojen mahdolliseen muutokseen liittyen. Kyselyssä pyydettiin ottamaan kantaa seuraavaan ehdotukseen: ”Espoon kaupungilla pohditaan opetusministerin ehdotusta, jossa koulujen kesäloma alkaisi kaksi viikkoa myöhemmin

kuin nykyisin. Tällöin pääsiäisloma olisi pidempi ja syyslukukausi alkaisi myöhemmin elokuussa. Mitä mieltä olisit tällaisesta muutoksesta?”

Kyselyyn vastasi yhteensä 14 066 vastaajaa. Vastaajista oppilaita ja opiskelijoita oli 34,6 % (4 867), huoltajia 49,3 % (6 939) ja henkilöstön jäseniä 16,1 % (2 260).

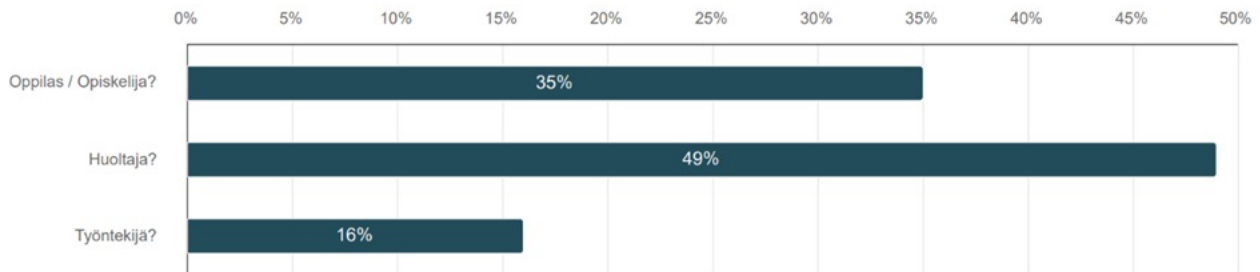
Kyselyyn vastanneista 41,4 % (5 821) ei pitänyt hyvänä ratkaisuna ehdotuksessa esitettyä loma aikojen muuttamista, 40,7 % (5 728) vastaajista kannatti esitettyä muutosta. Mieli pidettiin ei ilmaissut 17,9 % (2 517) vastaajista.

Mielipiteet jakoutuivat kuitenkin selkeästi vastaajaryhmien kesken siten, että enemmistö oppilaista (43 %) ja henkilöstöstä (62%) piti kesäloman myöhentämistä huonona ideana, kun taas huoltajien enemmistö (52 %) piti myöhentämistä kannatettavana.

Kuva 1. Kyselyyn vastanneiden jakauma.

Oletko

Vastaajien määrä: 14066

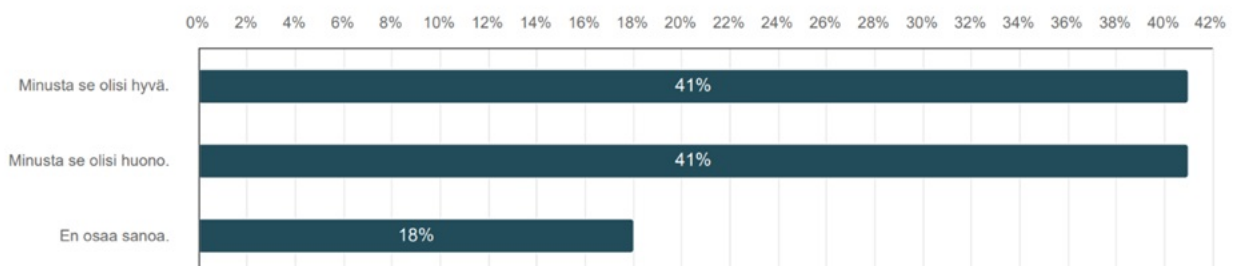

	n	Prosentti
Oppilas / Opiskelija?	4867	34,6%
Huoltaja?	6939	49,3%
Työntekijä?	2260	16,1%

Kuva 2. Vastausten jakauma.

Espoon kaupungilla pohditaan opetusministerin ehdotusta, jossa koulujen kesäloma alkaisi kaksi viikkoa myöhemmin kuin nykyisin. Tällöin pääsiäisloma olisi pidempi ja syyslukukausi alkaisi myöhemmin elokuussa. Mitä mieltä olisit tällaisesta muutoksesta?

Vastaajien määrä: 14066

	n	Prosentti
Minusta se olisi hyvä.	5728	40,7%
Minusta se olisi huono.	5821	41,4%
En osaa sanoa.	2517	17,9%

Miten suhtaudutte malliin, jossa koulutyö päättyisi kesäkuussa viikolla 24 viimeisenä arkipäivänä, helatorstain yhteyteen lisättäisiin yksi vapaapäivä ja koulutyö alkaisi elokuussa aikaisintaan viikolla 35 ensimmäisenä arkipäivänä, eli huhtikuun loppuun ei otettaisi viikon mittaista lomaa?

Espoo toivoo, että mikäli päätetään myöhentää kesäloman aloitusta, niin laissa säädettäisiin nykyiseen tapaan vain lukuvuoden viimeinen arkipäivä ja kunnalle jätettäisiin mahdollisuus itse määrittellä lomien ajankohta ja pituus.

Muut mahdolliset huomiot muistiosta.

Muistiossa on huomioitu eri koulutusasteet ja pohdittu loma-aikamallin vaikutuksia niihin. Siinä keskitytään kuitenkin vain siihen, että peruskoulun loma-aikoja muutettaisiin ja kaikki muu jätettäisiin joko yksittäisten oppilaitosten päätettäväksi ja muuten myöhemmin päätettäväksi. Mielestämme tällaista muutosta tehdessä ei voida tehdä vain yhtä koulutusastetta koskevaa päätöstä, vaan on ehdottoman tärkeää päättää koko kokonaisuudesta, jos muutoksia lähdetään tekemään.